

**GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
HOOG-AMBTELIJKE INTERDEPARTEMENTALE MISSIE
SURINAME – NEDERLAND**

Paramaribo, 04 november 2020

- Op 3 en 4 november 2020, heeft in Paramaribo, Hoog Ambtelijk Overleg tussen de Republiek Suriname en het Koninkrijk der Nederlanden plaatsgevonden.
- Suriname en Nederland kijken terug op een bijzonder vruchtbare uitwisseling die de bilaterale relatie tussen beide landen heeft hernieuwd, versterkt en de basis heeft gevormd voor een verbreding en verdieping van de samenwerking.
- Het bezoek van de Nederlandse delegatie aan Suriname kan daarom gekarakteriseerd worden als een significante stap die de wederzijdse intentie tot samenwerking onderstreept en daarbij nieuwe impulsen geeft aan de relatie tussen beide landen.
- Voorafgaand aan deze missie is er reeds op het hoogste niveau, tussen de President van de Republiek Suriname, Z.E. Chandrikapersad Santokhi en de Minister-President van Nederland, Z.E. Mark Rutte en op ministerieel niveau overleg geweest tussen beide landen, waarbij het belang van de versterking van de hernieuwde relatie en de bilaterale en multilaterale samenwerking tussen beide landen eveneens is benadrukt.
- Benadrukt wordt dat de intensivering van de hernieuwde relatie en samenwerking tussen de Republiek Suriname en het Koninkrijk der Nederlanden zal geschieden op basis van gelijkwaardigheid, zakelijkheid, wederzijds vertrouwen en respect en een constructieve dialoog.
- Vermeldenswaardig is dat in dit kader met de nodige zorgvuldigheid, een zeer efficiënte vertegenwoordiging van verschillende disciplines uit beide landen is samengesteld die o.l.v. Ambassadeur Miriam Mac Intosh, Directeur Geopolitieke Aangelegenheden en Internationale Ontwikkelingssamenwerking en Dhr. Thijs van der Plas, Directeur-Generaal Politieke Zaken, zich de afgelopen twee dagen hebben gebogen over de mogelijkheden voor samenwerking op diverse gebieden.
- De delegaties van de diverse ministeries zijn tijdens de plenaire en breakout sessies uitvoerig ingegaan op de verschillende prioriteitsgebieden van samenwerking tussen beide landen, waaronder politieke- en justitiële samenwerking, economie, landbouw, defensie, volksgezondheid, klimaat, milieu en ruimtelijke ordening evenals samenwerking op het vlak van multilaterale en bilaterale samenwerking.

- Tijdens de Missie werden de volgende afspraken gemaakt tussen de Suriname en Nederland:

1. **Bilaterale en multilaterale samenwerking**

- Beide landen hebben afgesproken vóór de viering van 45 jaar onafhankelijkheid van Suriname op 25 november a.s. ambassadeurs in elkaars landen te benoemen.
- Beide partijen committeren zich aan spoedige overeenstemming met betrekking tot besteding van de resterende Verdragsmiddelen, op basis van prioriteiten die Suriname aangeeft.
- De bestaande culturele samenwerking zal worden voortgezet en wordt mogelijk uitgebreid met ondersteuning op het vlak van het conserveren van kunststukken en het opzetten van een kunstmuseum in Suriname. Nederland zal een gesprek met Suriname aangaan over het recent uitgebrachte advies van de Raad voor Cultuur over omgang met koloniale collecties.
- Nederland zal de wens voor visumliberalisering opbrengen bij de Europese Commissie zodra Suriname een nieuw verzoek indient. Ook is er de bereidheid om Suriname te assisteren bij de toegang tot verschillende EU-instellingen en de diverse EU-fondsen, alsmede ondersteuning bij de Surinaamse lobby voor het heropenen van een EU-Delegatie in Paramaribo.
- Suriname en Nederland hechten veel waarde aan gezamenlijk optrekken in multilaterale fora, waaronder de VN Mensenrechtenraad.
- Nederland is bereid om Suriname te helpen verkennen hoe aansluiting gevonden kan worden bij internationale initiatieven en fondsen gericht op klimaatrelevante onderwerpen. Suriname kan via aansluiting bij het Nationally Determined Contributions Partnership (NDCP) ondersteuning krijgen van een *embedded economic advisor*, waar Nederland financiering aan verleent.
- Suriname zal onderzoeken of het kan toetreden tot het Verdrag inzake samenwerking bij de bestrijding van sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen over zee en door de lucht in het Caraïbisch Gebied (Verdrag van San José) hetgeen bij zal dragen aan de gezamenlijke inspanningen bij anti-drugsoperaties.
- Het Koninkrijk der Nederlanden en Suriname zijn beiden onderdeel van de Caribische regio en hebben de intentie om de banden tussen Suriname en de Caribische delen van het Koninkrijk te versterken. Suriname en Nederland nemen beiden actief deel aan de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS).

2. **Financiën**

- Nederland zal Suriname ondersteunen bij opleidingen voor medewerkers van de Belastingdienst en Douane, in combinatie met ondersteuning van de fiscale behandeling van grote ondernemingen, gericht op compliance.
- Ook is Nederland bereid ondersteuning te bieden bij de aanpak van witwassen en corruptie.

Deze aanpak komt tot stand in samenwerking tussen de Surinaamse Belastingdienst, het Openbaar Ministerie en het Korps Politie Suriname, via een fraudeteam of FIOD lijn.

- Suriname zal een inventarisatie maken van de mogelijke vervolgstappen en behoefte voor ondersteuning bij de organisatie en besturing van de Belastingdienst en Douane. Hierbij wordt onder andere gekeken naar opleidingen.
- Op het gebied van begroting en financieel management wordt verder gesproken tussen het Surinaamse Ministerie van Financiën en Planning en onderdelen van het Nederlandse Ministerie van Financiën, namelijk de Inspectie Rijksfinanciën (IRF) en de Generale Thesaurie (GT).
- Technische samenwerking tussen de volgende kerninstituten met de Nederlandse instituten zal worden verkend voor mogelijke samenwerking t.w:
  1. Stichting Planbureau Suriname
  2. Algemeen Bureau voor de Statistiek
  3. Centrale Landsaccountant Dienst
  4. Bureau voor de Staatsschuld
  5. Rekenkamer van Suriname
  6. Nationale Ontwikkelingsbank
- Projectfinanciering zal worden verkend voor de volgende projecten
  - a. Studiefinanciering via de Nationale Ontwikkelingsbank
  - b. Certificeringsproject tbv de private sector
  - c. Verruiming PUM uitzendingen tbv institutionele versterking binnen verschillende instituten alsook de private sector
- Suriname vraagt om opgenomen te worden op de landenlijsten van de beschikbare faciliteiten voor private sector ontwikkeling en financiering van Nederland zodat Suriname ook gebruik van deze faciliteiten kan maken.
- Ten behoeve van financiering en het leggen van een fundament onder de structurele samenwerking is het van belang dat overeenstemming wordt bereikt met het IMF.

3. Justitie en Politie

- Het Hof van Justitie van Suriname, het Openbaar Ministerie en het Korps Politie Suriname onderschrijven het Regionaal project uit EDF fondsen “Support to the effective administration of Criminal Justice Systems in the Caribbean - Police, Prosecution and Judiciary in Suriname”. Afgesproken is dat Nederland inspanningen zal plegen om de EU fondsen van dit project vlot te trekken.
- Het Hof van Justitie van Suriname zal op korte termijn concrete voorstellen bespreken met de Nederlandse Raad voor de Rechtspraak, waarmee reeds een langlopende relatie bestaat.

Het betreft met name training en advisering ten aanzien van:

- i. verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie,
- ii. snellere civiele rechtspraak en comparitie na antwoord, en
- iii. de hercodificatie van het burgerlijk recht.

Ook wordt bezien of en wanneer een fysiek werkbezoek van de Raad aan het Hof kan worden gerealiseerd.

- De Openbaar Ministeries van Suriname en Nederland zullen hun samenwerkingsrelatie voortzetten; zowel operationeel als op het gebied van capaciteitsopbouw. Het OM Suriname wenst graag met het OM Nederland samen te werken op het gebied van cybercrime, wetboek van strafvordering en tap faciliteiten. Ook wordt bezien of en wanneer de voorzitter van het College van Procureurs Generaal een fysiek werkbezoek aan het OM kan brengen.
- Het OM van Suriname zal de wensen ten aanzien van ondersteuning bij het opzetten van een DNA-databank op korte termijn met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) bespreken. Ook zal een gesprek worden gepland met bureau HALT en de jeugdreclassering over alternatieve strafrechttoepassing.
- Tussen Suriname en Nederland zal op korte termijn gesproken worden over een concrete oplossing voor de effectuering van Nederlandse ontnemingsvonnissen in Suriname.
- Suriname en Nederland zullen de bestaande samenwerking van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Nationale Politie, Koninklijke Marechaussee en Douane, ten aanzien van de bestrijding van drugs op de Johan Adolf Pengel Internationale luchthaven, met voortvarendheid continueren.
- Op het gebied van de terugname door hun moederland van onderdanen zonder recht op verblijf zal begin december 2020 een digitale vergadering worden gehouden gericht op de concrete invulling van de reeds gemaakte afspraken over de terugkeersamenwerking tussen de beide landen en hervatting van de werkzaamheden van de zogeheten gemengde werkgroep. Deze werkgroep is ingesteld bij het MoU tussen Suriname en Nederland inzake terugname van wederzijdse onderdanen (getekend 9 oktober 2008).
- De Nationale Politie en het Korps Politie Suriname zullen in onderling overleg in de komende periode de samenwerking verder verdiepen. Hierbij kunnen onderwerpen als opleidingen en trainingen en ICT aan de orde komen. Onderzocht kan worden in hoeverre aansluiting gezocht kan worden bij lopende samenwerkingsverbanden op politieel en justitieel gebied in de Caribische delen van het Koninkrijk.
- De Nederlandse Academie voor wetgeving en het Ministerie van Justitie en Politie zullen mogelijkheden van opleiding en training op het gebied van wetgeving nader onderzoeken.
- Suriname en Nederland zullen mogelijkheden verkennen voor samenwerking ten aanzien van versterking van ICT-infrastructuur in de rechtsketen.
- De Dienst Justitiële Inrichtingen is bereid (online) ondersteuning te bieden van het Surinaamse gevangeniswezen.

4. Volksgezondheid

- Nederland zal Suriname ondersteunen bij het opstellen en verbeteren van wetgeving op het gebied van volksgezondheid, conform internationale gezondheidsregels (IHR). Hierbij wordt o.a. gekeken naar de wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg en de Wet Publieke Gezondheid.
- Suriname en Nederland onderzoeken de mogelijkheden voor versterking van de samenwerking op het gebied van opleidingen in de gezondheidszorg.

- Suriname en Nederland onderzoeken hoe verder samengewerkt kan worden bij aanpak van de COVID-19 pandemie in navolging van de eerdere Nederlandse ondersteuning van 6 miljoen euro. Hiertoe wordt o.a. gedacht aan samenwerking bij de toegang tot vaccins, de toegang tot medische hulpmiddelen en kennisuitwisseling.
- Nederland en Suriname zullen onderzoeken op welke wijze, door tussenkomst van o.a. het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, het Bureau Openbare Gezondheidszorg van Suriname verder ontwikkeld kan worden tot een volwaardig nationaal publiek gezondheidsinstituut

5. Defensie

- Nederland en Suriname zullen de mogelijkheden bekijken voor technische en logistieke assistentie aan de Surinaamse krijgsmacht en kustwacht.
- Tevens zal Nederland opties inventariseren voor opleiding en training van Surinaams militair kader bij o.a. de Koninklijke Militaire School en het Nederlands Defensie Ondersteuningscommando.
- Mogelijkheden zullen worden onderzocht voor het opstellen van een Intentieverklaring tussen de recent geopende Militaire Academie van Suriname en de Nederlandse Defensie Academie (NLDA) met het oogmerk om samen te werken.
- Nederland zal de Surinaamse Militaire Kapel opleiding en training aanbieden.

6. Landbouw

- Overkoepelend doel is de verhoging van de duurzame voedselproductie en verbetering van de voedselveiligheid in Suriname ten behoeve van binnenlandse markt en de export. Vier (4) prioritaire gebieden zijn geïdentificeerd die op korte termijn kunnen worden opgepakt.

I. Verhogen van de rijstproductie (voor export)

- Verbetering van de kwaliteit door zaadveredeling. Hierbij wordt expliciet gedacht aan ondersteuning van het onderzoeksinstituut Adron.
- Verbetering van het watermanagement.

II. Pesticidemanagement t.b.v. verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

- Training van medewerkers van een nieuw op te richten 'residu Lab'.
- Training en voorlichting van landbouwers (via 'train the trainer'-concept).
- Kennis deling door Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) met de National Plant Protection Organisation (NPPO) en Surinaamse groente- en fruithandelaren.

III. Stimuleren van lokale en eiwitrijke voedergewassen voor veeteelt

- Studie naar geschikte akkerbouwgewassen voor gemechaniseerde teelt.
- Studie naar verwerking van dierlijke en plantaardige reststromen tot voedergewassen, hetgeen in lijn is met de kringlooplandbouw.

- IV. Stimuleren van Nederlandse ondernemingen om actief te worden op de Surinaamse agromarkt.
- Nederlandse bedrijven zullen gewezen worden op de potentie van de Surinaamse agromarkt. Te denken valt aan oa zaadveredeling, kassenbouw en melkproductie. Hiervoor biedt het virtuele Business Forum op 10 november a.s. een eerste gelegenheid.
  - Naast deze prioritaire thema's zal de komende tijd gezamenlijk worden gekeken naar verdere samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld visserij, aquacultuur, en verdere commercialisering exotische fruitsoorten en verwerking en afzet.

7. Economie

- Nederland en Suriname onderzoeken de mogelijkheden voor advisering van het Surinaamse Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie bij de ontwikkeling van strategische beleidsplannen met het oog op de duurzame ontwikkeling van Suriname.

8. Tot slot

- Met betrekking tot de besteding van de resterende verdragsmiddelen heeft Suriname aangegeven die aan te willen wenden voor:
  - i. Productie Fonds
  - ii. Studiefonds
  - iii. Nader door Suriname te bepalen projecten

In de maand november 2020 zal overleg plaatsvinden tussen de verantwoordelijke ministeries.

- Suriname en Nederland zullen een MoU afsluiten, waarbij het Raamverdrag uit 1992 als kader dient.
- In dit MoU zal neergelegd worden dat door middel van een jaarlijkse samenwerkingsdialoog de monitoring van concrete projecten en afspraken voortvloeiend uit de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden zal plaatsvinden.
- Om de waarde die het Koninkrijk der Nederlanden hecht aan de goede betrekkingen met Suriname te onderstrepen, zal de Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken op 25 november 2020 aanwezig zijn bij de viering van 45 jaar onafhankelijkheid, onder voorbehoud van ontwikkelingen op COVID19-gebied.